

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Š. K.**, bývajúceho v T., zastúpeného Odborovým združením ž., so sídlom v B., IČO: X., proti žalovanému **Ž., a.s.**, so sídlom vo V., IČO: X., **o náhradu mzdy vo výške 21 476,50 € (647 001 Sk)**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 10 C 228/1997, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. novembra 2009 sp. zn. 8 Co 8/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin medzitýmnym rozsudkom z 3. februára 2000, č.k. 10 C 228/97-62 určil, že výpoveď daná žalobcovi žalovaným dňa 15. januára 1997 je neplatná a pracovný pomer žalobcu u žalovaného trvá. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 25. júna 2001.

Okresný súd Martin rozsudkom z 13. apríla 2004 č.k. 10 C 228/1997-188 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi (s ktorým neplatne rozviazal pracovný pomer) náhradu mzdy za obdobie od 1. mája 1997 do 16. júna 2002 vo výške 468 037 Sk netto a trovy konania v sume 500 Sk. Žalobu v časti o zaplatenie 17,2 % úroku z omeškania od 26. júna 2001 až do zaplatenia zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo

na náhradu trov konania. Výrok o zamietnutí žaloby v časti úrokov z omeškania nadobudol právoplatnosť 18. júna 2004.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline uznesením z 15. augusta 2006 sp. zn. 8 Co 120/2005 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy za obdobie od 1. mája 1997 do 16. júna 2002 v sume 468 037 Sk netto a vo výroku o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní Okresný súd Martin rozsudkom z 18. decembra 2007 č.k. 10 C 228/1997-292 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru za obdobie od 1. mája 1997 do 16. júna 2002 v sume 364 219 Sk brutto a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline uznesením z 8. júla 2008 sp. zn. 8 Co 55/2008 napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ako vyplýva z odôvodnenia zrušujúceho uznesenia odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil, pretože súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil skutkový stav a tento aj nesprávne právne posúdil, ako aj z dôvodu, že odôvodnenie rozsudku nie je v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p.

Po zrušení veci opätovne vo veci konal Okresný súd Martin, ktorý rozsudkom z 25. novembra 2008 č.k. 10 C 228/1997-354 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru za obdobie od 1. mája 1997 do 16. júna 2002 v sume 586 219 Sk brutto a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu vo výške 8 384 Sk a nahradiť žalobcovi 500 Sk trov konania.

Na odvolanie žalobcu a žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudkom z 24. novembra 2009 sp. zn. 8 Co 8/2009 napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Proti vyššie uvedenému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacími dôvodmi uvedenými v § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/

O.s.p. Namietal, že odvolací súd zaťažil konanie vadou podľa § 237 písm. e/ O.s.p., keďže odvolací súd konal o takom návrhu, ktorý nebol podaný, hoci jeho podanie bolo podľa zákona potrebné. V tomto smere poukázal na v poradí prvý rozsudok okresného súdu z 13. apríla 2004, č.k. 10 C 228/1997-188, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy vo výške 468 037 Sk netto, proti ktorému žalobca (na rozdiel od žalovaného) nepodal odvolanie. Zo skutočnosti, že žalobca nepodal odvolanie, žalovaný vyvodzoval jeho spokojnosť s rozhodnutím súdu prvého stupňa, a preto sa v ďalšom konaní nemalo podľa jeho názoru konať nad rámec sumy 468 037 Sk netto. Ďalej namietal, že mu postupom súdov bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že súdy neakceptovali jeho námietky týkajúce sa výšky náhrady mzdy a „odpočítateľných položiek“, s týmito sa nevysporiadali, čím sa stali rozhodnutia súdov nepreskúmateľnými. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolateľ nachádzal aj v tom, že v druhom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu (z 8. júla 2008 sp. zn. 8 Co 55/2008) odvolací súd vyslovil záväzný právny názor, že žalobcovi prislúcha náhrada mzdy aj za pôvodne súdom prvého stupňa nepriznané obdobia, pričom podľa názoru dovolateľa mal odvolací súd rozhodnutie v tejto časti zmeniť (nie zrušiť a vrátiť). Dovolateľ ďalej uviedol, že v konaní bola porušená aj zásada rovnosti postavenia účastníkov, pretože súdy hodnotili dôkazy v jeho neprospech. V ostatnej časti dovolania dovolateľ podrobne uviedol dôvody, prečo nepovažuje rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne nesprávne a v čom podľa neho spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudky súdov oboch stupňov a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alebo rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobu zamietol.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne. Podľa jeho názoru konanie nebolo zaťažené vadou podľa § 237 O.s.p. a keďže v danom prípade dovolanie žalovaného smeruje proti rozhodnutiu odvolaciemu súdu, ktoré nie je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom, navrhol dovolanie odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) konajúci prostredníctvom zamestnanca s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom. Dovolaním totiž nie je prípustné napadnúť akékoľvek právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ale len také

rozhodnutie, proti ktorému dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na to, že dovolateľ napáda dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, podmienky procesnej prípustnosti dovolania vyplývajú z ustanovení § 238 a § 237 O.s.p.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie tiež prípustné proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Žalovaným napadnutý rozsudok nevykazuje znaky ani jedného z týchto rozsudkov. So zreteľom na to dospel dovolací súd k záveru, že z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva procesná prípustnosť dovolania žalovaného.

Dovolanie žalovaného by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Uvedené ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/ a písm. g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. e/ a f/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ namietal existenciu vady podľa § 237 písm. e/ O.s.p. (nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný), dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie bolo touto namietanou vadou postihnuté. Táto vada zmätočnosti konania by bola naplnená vtedy, ak by súdne konanie bolo možné začať iba na návrh a príslušný návrh (žalobu) by žalobca nepodal; o tento prípad však v prejednávanej veci nejde. Z obsahu spisu je totiž nepochybné, že žalobca návrh na začatie konania o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a zaplatenie náhrady mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru za obdobie od 1. mája 1997 podal (viď č.l. 1 a nasl. spisu).

S ohľadom na tvrdenie dovolateľa, že bez odvolania žalobcu sa postavenie žalovaného nemohlo zhoršiť, dovolací súd dodáva, že v odvolacom konaní je odvolací súd s výnimkou prípadov podľa § 212 ods. 2 O.s.p. viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Ak teda žalovaný prostredníctvom podania zo 14. júna 2004 (č.l. 201 spisu) podal odvolanie „v časti, ktorou súd rozhodol o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi náhradu mzdy ... v sume 468 037 Sk“, tak to bol práve žalovaný, ktorý žiadal preskúmať rozsudok súdu prvého stupňa práve v rozsahu tohto výroku a vymedzil tak rozsah prieskumnej činnosti odvolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 120/2005. Za danej situácie bol to žalovaný, ktorý podaním odvolania v časti výroku o zaplatenie náhrady mzdy, vytvoril podmienky pre preskúmanie tohto výroku a odvolací súd viazaný rozsahom prieskumnej činnosti vymedzenej žalovaným v odvolaní, v tomto rozsahu v súlade s § 212 ods. 1 O.s.p. postupoval. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že odvolací súd neprekročil rozsah odvolania vymedzený žalovaným, tak ako sa dovolateľ mylne domnieva.

Dovolateľ namietal, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť konať pred súdom a v konaní pred ním uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom

zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Z obsahu dovolania možno vyvodit', že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa jeho názoru dôjsť predovšetkým tým, že sudy neakceptovali jeho námietky týkajúce sa výšky náhrady mzdy a „odpočítateľných položiek“, s týmito námietkami sa nevysporiadali, čím sa stali rozhodnutia súdov nepreskúmateľnými.

Dovolací súd poukazuje na to, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia je judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaná za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá je síce relevantným dovolacím dôvodom (ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), sama osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá, a to ani podľa § 237 O.s.p. (vid' napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 111/98). Sama skutočnosť, že v konaní prípadne došlo k procesnej vade tejto povahy, nezakladá prípustnosť dovolania.

K tvrdeniu dovolateľa, že v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 55/2008, nemal odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa, ale rozsudok zmeniť, dovolací súd dodáva nasledovné. Dovolateľ opomenul, že dôvodom pre zrušenie napadnutého rozsudku bola aj tá skutočnosť, že odvolací súd zistil, že účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (ods. 2,3,4, deviatej strany rozsudku Krajského súdu v Žiline z 8. júla 2008 sp. zn. 8 Co 55/2008) a táto závažná vada zmätočnosti konania je vždy v zmysle § 211 ods. 1 O.s.p. dôvodom pre zrušenie rozhodnutia postihnutého touto vadou. Existencia tejto vady zároveň bránila tomu, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie, pretože podľa § 220 O.s.p odvolací súd zmení odvolaním rozhodnutie iba ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. Keďže odvolací súd zistil dôvod na zrušenie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., nemohol odvolaním napadnuté rozhodnutie zmeniť.

K námietke dovolateľa o porušení zásady rovnosti účastníkov v konaní, tým, že sudy hodnotili dôkazy v jeho neprospech, dovolací súd uvádza, že v prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 27/92 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 42/1993). Neprípustnosť takého dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha

dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. Nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov nezakladá vadu v zmysle § 237 O.s.p. Treba poukázať aj na to, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Pokiaľ dovolateľ zastáva názor o odňatí možnosti pred súdmi konať tiež nesprávnym právnym posúdením veci, dovolací súd poznamenáva, že § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zhodne je ale zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie tohto súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003, ale tiež ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003). I keby tvrdenia dovolateľa o nesprávnom právnom posúdení veci boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Keďže dovolanie žalovaného nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalovaného procesne neprípustné. Dovolací súd preto jeho mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Vzhľadom na odmietnutie dovolania z procesných dôvodov, nezaoberal sa vecnou správnosťou záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

Dovolateľ nebol v dovolacom konaní úspešný. Právo na náhradu trov konania vzniklo žalobcovi (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. augusta 2010

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková